

Rapport fra UDIs kontroll

av Ringsaker statlig mottak for enslige
mindreårige

Rapport fra kontroll av driften ved Ringsaker statlig mottak for enslige mindreårige.

UDI gjennomgår driften av et mottak for å kontrollere at den er i samsvar med det tilbudet som er tildelt kontrakt og med det regelverket som gjelder for drift av mottak.

Rapport, UDI Regionkontor Indre Østland, mai 2017

Mottaksinformasjon

Mottaksnavn: Ringsaker statlig mottak for enslige mindreårige

Driftsoperatør: Skarpsno AS

Mottaksnummer: 0412

Antall plasser: 40 (32 faste plasser + 8 stykkprisplasser)

Opsjon 1: 10 plasser i perioden 07.01.2016 – 31.08.2016

Opsjon 2: 10 plasser i perioden 07.02.2016 – 31.08.2016

Kontraktsinformasjon: Varighet 07.01.2016 – 06.01.2019.

Opsjon på forlengelse til 06.01.2022

UDI har sagt opp avtale om drift i brev datert 27.01.2017, og mottaket avvikles 31.05.2017.

I drift siden 07.01.2016

Rapporten er basert på

- 'Avtale om drift av Ringsaker statlig mottak for enslige mindreårige asylsøkere', mellom UDI og Skarpsno AS gjeldende fra 15.12.2015
- Tilbud fra Skarpsno AS om drift av mottak, herunder reviderte tilbud og forpliktende budsjett
- Referat fra forhandlinger mellom UDI og Skarpsno AS
- Tilleggsavtale til driftsavtale – Styrking av bemanning og barnefaglig kompetanse, 2016
- Regnskapsrapport 2016 (Foreløpig oppstilling av inntekter og utgifter, UDIs skjema 2008-044V5)
- Årsregnskap 2016

- Lønnsoversikt – Ansatte 2016
- Budsjett 2017
- Øvrig dokumentasjon
- Meldt møte 29.03.2017 med følgende til stede:

Fra UDI: Karianne Øverland, Tore Wilken Nitter Walaker, Ann-Mereth Nilsen og Marit Grøslund

Fra Driftsoperatør: Andreas Wiik

Fra mottak: Erling Segelstad (mottaksleder)

Kort oppsummering

Kontrollen ved Ringsaker statlig mottak hadde fokus på følgende temaer:

- Punkter fra avtale om drift – Bemanning
- Punkter fra avtale om drift – Bruk av overføringer til drift av mottak
- Bemanning og kompetanse (RS 2010-084)
- Organisatoriske, administrative og økonomiske forhold (RS 2011-003, 2008-035 (utvalgte punkter), 2008-044)

I tillegg ble følgende punkter fra tilbud/forhandlinger/kontrakt fulgt opp:

- Bemanning
- Anvendelse av overføringer til drift av mottak
- Midler til beboerrettet arbeid/aktiviteter
- Sentrale administrasjonskostnader
- Lønns- og arbeidsvilkår

UDI har kontrollert deler av driftsoperatørs økonomi- og regnskapsarbeid for mottaket, og ønsker å kommentere flere forhold vi er kritiske til:

- Det mangler noen bilag i bilagspermen
- Mange av bilagene er ikke påført informasjon om formålet med innkjøpet
- I bokføringen av mottakets kostnader fremstår det som vilkårlig og ulogisk hvilken regnskapskonto som er valgt for noen av kostnadene
- I bokføringen er noen kostnader fordelt på flere ulike regnskapskontoer, uten at det foreligger noe dokumentasjon, underbilag eller begrunnelse for fordelingen

Avvik

Punkter fra avtale om drift

Tre avvik

Anvendelse av overføringer til drift av mottak

I årsregnskap 2016 for drift av Ringsaker statlig mottak fremkommer det at overføringer fra UDI til drift av mottaket har blitt benyttet til kjøp som ikke er relatert til driften. Dette dreier seg blant annet om drift av bygninger, nedskrivning og avskrivning av bygninger som ikke er relatert til driften av Ringsaker statlig mottak.

Driftsoperatør eier flere eiendommer, men *Avtale om drift* mellom UDI og driftsoperatør omhandler bygningsmasse i Brumund.

Ved utgifter til bruk av annen bygningsmasse, bør dette fremkomme som leie.

Avvik 1: Overføringer til drift av Ringsaker statlig mottak har blitt benyttet til utgifter som ikke er relatert til driften mottaket.

Midler til beboerrettet arbeid/aktiviteter

I *Avtale om drift* vises det til en rekke rundskriv som beskriver krav til driftsoperatør av asylmottak. I *RS 2012-012 Krav til arbeid med oppvekstmiljø, beboermedvirkning og aktivitetstilbud for enslige mindreårige i mottak* pkt. 2.5 og pkt. 2.5.2. stilles det krav om at mottaket skal tilby et differensiert aktivitetstilbud som er tilrettelagt for gruppen beboere som helhet, for mindre grupper og for den enkelte. Mottaket skal organisere egne tiltak, både internt og i samarbeid med lokalsamfunnet.

UDI har gjennomgått årsregnskap 2016 og regnskapsrapportering i UDIs skjema for budsjett og regnskap for 2016, og finner at utgiftene som er kontert som aktiviteter for beboerne er vesentlig lavere enn det som fremkommer i budsjettet som er grunnlaget for *Avtale om drift*.

Avvik 2: Mottaket har brukt mindre aktiviteter for beboerne enn det var budsjettet med, og burde sikret at midler til beboerrettet arbeid i større grad kom beboerne til gode, enten gjennom aktiviteter på mottaket, aktiviteter utenfor mottaket, transport eller annet.

Lønns- og arbeidsvilkår

I følge *Avtale om drift*, punkt 13 skal driftsoperatør ha lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med bestemmelsene i *Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter*.

«På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal oppdragsgiver stille krav om lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje», *Forskriften*, § 5, 3. ledd.

Driftsoperatør opplyser at de ikke har noen tariffavtale, og at lønnsbestemmelsene deres er utarbeidet av selskapet. Siden de mottaksansatte ikke er omfattet av en annen tariffavtale, legger UDI til grunn at Overenskomst 453 kvalifiserer som 'gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje'.

Lønnsbestemmelsene til driftsoperatør har bedre vilkår enn Overenskomst 453 med hensyn til årslønn, men dårligere vilkår enn Overenskomst 453 med hensyn til overtidstillegg og kvelds-/natt-/helg-/ og helligdagstillegg. Dette innebærer at ansatte med høyere utdanning og høyere lønn har bedre vilkår enn Overenskomst 453, mens ansatte ved mottaket med lavere/ingen utdanning og lavere lønn har dårligere vilkår enn Overenskomst 453.

Avvik 3: Driftsoperatørs lønnsbestemmelser innebærer at enkelte ansatte ved mottaket har dårligere lønnsvilkår enn det som legges til grunn i Avtale om drift.

RS 2010-084 Krav til bemanning og kompetanse i ordinære statlige mottak

To avvik

Ansatte i mottak skal delta på basiskurs for nyansatte i mottak, (jmfør punkt 4 i), og bør ha gjennomgått basiskurset senest tre måneder etter tilsetting. UDI har gjennomgått deltakerlister for UDIs kurs, og finner at mange av de ansatte ved Ringsaker statlig mottak ikke har deltatt på basiskurs for nyansatte, og at det kun er en fjerdedel som har deltatt på kurs ved utgangen av 2016.

Avvik 1: En stor del av mottakets ansatte har ikke deltatt på obligatoriske basiskurs for nyansatte.

Driftsoperatør skal sikre at personalet får regelmessig ekstern veiledning i å håndtere de spesielle utfordringene knyttet til arbeidet i mottak. Veiledningen skal minimum utgjøre 20 timer fordelt over minst fire sesjoner per år, jmfør punkt 4 j. Dette skal komme i tillegg til eventuell veiledning initiert av UDI.

Personalet ved mottaket har hatt veiledning fra innsatsteamet til UDI (Dorg og Remfeldt). Mottaket har ikke selv initiert veiledning for personalgruppen fra eksterne.

Avvik 2: Personalet har ikke fått regelmessig ekstern veiledning i henhold til UDIs krav.

RS 2008-044 Krav til plan-, rapporterings- og økonomiarbeid i statlige mottak

Tre avvik

Ved omfattende endringer i forutsetningene for driften av mottaket skal det utarbeides revidert årsbudsjett for driften. Budsjettet skal være UDI i hende innen tre måneder etter at endringen fant sted, jmfør punkt 3.2.d.

Mottaket hadde en periode i 2016 utløst to opsjonstrinn med inntil 20 ekstra plasser. Disse ble avviklet 31.08.2016. UDI vurderer at dette er situasjoner som medfører omfattende endringer i både inntektene og utgiftene til mottaket, og at dette nødvendiggjør en revidering av budsjettet.

Avvik 1: Mottaket/driftsoperatør har ikke sendt inn revidert budsjett i 2016

Mottaket skal rapportere på sin samlede virksomhet til UDI gjennom en årsrapport. UDI benytter denne i sin oppfølging og kontroll av mottaket. Frist for innsendelse var 1. mars 2017, jmfør punkt 3.3.a. Mottaket har ikke sendt inn årsrapport for 2016. UDI har sendt flere påminnelser om dette.

Avvik 2: Mottaket/driftsoperatør har ikke sendt inn årsrapport for 2016.

Mottaket skal utarbeide årsbudsjett for driften som skal være UDI i hende innen 1. januar, jmfør punkt 3.2 a. UDI mottok årsbudsjettet for 2017 den 17.03.2017. Budsjettet var ikke oppdatert, det var datert 24.11.2015, og ikke tilfredsstillende signert av representant for DRO.

Avvik 3: Mottaket/driftsoperatør har ikke levert budsjett innen fristen og i henhold til UDIs krav.

Konklusjon

Det er funnet åtte avvik på de områdene som er kontrollert. UDI vurderer alle funn mot driftsavtalens punkt 14, herunder eventuelle sanksjoner dersom det avdekkes kontraktmessig mislighold i henhold til dette punkt.

Utlendingsdirektoratet

31.05.2017

Siv H. F. Kjelstrup

regiondirektør

Marit Grøslund

seniorrådgiver